

Narcís Comadira

Visat núm. 10
(octubre 2010)
per Dolors Oller

L'obra poètica de Comadira és extensa i diversa. La varietat de figuracions i la diversitat de tessitures que componen la seva poesia construeixen una sofisticada, però, tanmateix natural mescla de registres narratius i dramàtics que confereixen una especial característica dialògica a un teixit verbal eminentment líric.

Diversitat de motius i de temes, diversitat de registres lingüístics i formals, diversitat en les figuracions de la veu i en les tessitures dels seus enunciats. I, tot i així, es tracta d'una obra que, observada ja en el seu conjunt, ofereix una profunda coherència: una línia nuclear de sentit narratiu i d'arguments que es pot resseguir a través de la reflexió que susciten els títols que encapçalen els successius llibres de Comadira. Reflexionar sobre el significat nuclear de cadascun dels títols que integren el corpus poètic comadirà i comprovar-ne la seqüència argumental que componen és una bona estratègia per comprendre el flux dels motius temàtics que imperen en la seva poesia.

Els temes comadirians, entranhablement reals, de sentiments i experiències unànimes, es podrien descriure com els inherents al pas del temps, als seus efectes i també a les seves inclemències. Tanmateix, hi apareix també, i amb una intensitat notable, la reflexió sobre la mateixa poesia, i sobre l'actualment difícil missió dels poetes i de l'ofici d'escriure: tradició i talent individual, memòria i pensament original, i un saber artesà i un sentit ecumènic. Tots aquests elements componen una litúrgia, la litúrgia per la qual es canta la presència de la vida dels éssers en el món, i amb la qual s'intenta donar forma a les diferents experiències que constitueixen aquesta vida.

Allò que és característic de la poètica de Comadira és la precisa i sempre significativa selecció de les seves figuracions formals. Unes vegades entranhablement sentimental i unes altres desesperadament nihilista, de vegades irònic i altres patètic, el discurs poètic de Narcís Comadira es configura segons una convenció sempre elegant, però amb un *pathos* de sinceritat emotiva que no pot sinó ser compartida des d'una lectura commovedora. L'ús del *collage* i de la intertextualitat, l'àgil creació de correlatius objectius potents, un pensament metafòric de lògica impecable, la violació de la lògica discursiva, la qual, i sobretot en els seus poemes de reflexió més llarga i sostinguda, dona l'experiència viva d'un discurs que sorgeix com impulsat per una meditació íntima, són algunes de les estratègies formals que produeixen un discurs d'alta intensitat. A més, la inspirada utilització de diferents convencions i tradicions poètiques es dona com un recurs energètic, de reflexió metapoètica que denota una veu inscrita en una realitat actual i que es reconeix en una actitud de pura contemporaneïtat. Efectivament, Narcís Comadira és un poeta que combina la força expressiva de les seves figures de dicció amb unes formes de pensament profundament i nítidament precises. En el seu univers poètic, la bellesa és precisió, i la precisió imaginativa de Comadira commou perquè persuadeix la consciència lectora de què allò que se li apareix és irrefutable.

Vista en el seu conjunt, la poètica comadiriana es distingeix per una simbiosi perfecta entre una depurada operació tècnica, que consisteix bàsicament en l'ús d'un teixit verbal d'una gran riquesa i precisió descriptiva i visual, i una notable capacitat imaginativa per a transfigurar i fer subjectius els objectes i les relacions que poblen els seus paisatges temàtics. La varietat de tessitures i la diversitat de figuracions confereixen a la poesia de Comadira una sofisticada, però, tanmateix natural mescla de registres narratius i dramàtics i una especial característica dialògica. Amb si mateixa o amb una alteritat sempre present, l'acció enunciativa comadiriana es desplega en un diàleg permanent. En la poesia comadiriana tot hi parla, tot hi aporta sentit: la cisterna transfigurada en cova d'amor en terres de sequedat extrema, el testimoni lúcid dels petits àsters, la dignitat dels iris blaus, la resistència dels arbres, les formes diverses de vida animal. I totes les veus exposen, reclamen, profereixen, observen i esperen respostes. Esperen una resposta que es fa present en absència. És precisament la semantització de la paradoxa un dels recursos figuratius comadirians més fèrtils per a donar forma a una experiència poètica hiperreal, de l'àmbit de la raó visionària.

Aquesta estratègia retòrica fa que el discurs poètic esdevingui una conversa en la qual l'experiència subjectiva, unes vegades en forma de meditació íntima, unes altres en forma de diàleg i unes altres com una indagació de contraris, es converteix en intersubjectiva. D'alguna manera, el procés líric iniciat des d'un origen radicalment subjectiu es desprèn de tota personalitat i es converteix en un receptacle que pot formalitzar les mil cares d'una experiència comuna. D'aquí que la lectura de l'obra de Narcís Comadira ens introdueixi en aquest espai privilegiat de relació amb l'alteritat en el qual, com diu Gerard Genette, «l'existència universal pren, perd i finalment torna a reprendre consciència».

Catalan Writing 4 (juny 2008)